LATVIJAS REPUBLIKAS 14. SAEIMAS
ĀRLIETU KOMISIJAS SĒDE

2026. gada 14. oktobrī
Sēde sākas plkst. 10.00, beidzas plkst. 11.00
PROTOKOLS Nr. 141.1.9/1-34-14/26

PIEDALĀS: I.Mūrniece, I.Kalniņa, R.Kalējs, R.Šlesers, E.Cepurītis

Ziņotāji, uzaicinātās personas:

- *Ārlietu ministre Baiba Braže,*
- *Ārlietu ministrijas Ministra biroja vadītājs Artjoms Uršuļskis,*
- *Ārlietu ministrijas valsts sekretāra vietnieks ekonomisko attiecību jautājumos Zigmārs Zilgalvis,*
- *Ārlietu ministrijas Amerikas un Karību valstu nodaļas vadītājs Artūrs Sviridovs,*
- *Ārlietu ministrijas Starptautiskā tirdzniecības politikas nodaļas vecākā referente Annabelle Žaklīna Rozenberga,*
- *Ekonomikas ministrijas ES un ārējo ekonomisko attiecību departamenta direktora vietnieks Jānis Zakovics,*
- *Ekonomikas ministrijas Uzņēmējdarbības konkurētspējas departamenta vecākā eksperte Sanita Zakse,*
- *Zemkopības ministrijas Tirgus un tiešā atbalsta departamenta direktors Zigmārs Ķikāns,*
- *Zemkopības ministrijas Tirgus un tiešā atbalsta departamenta Tirgus kopējās organizācijas nodaļas vadītāja Dace Freimane.*

SĒDI VADA	Ināra Mūrniece, Ārlietu komisijas priekšsēdētāja
PROTOKOLĒ	Artūrs Jefimovs, Ārlietu komisijas konsultants

DARBA KĀRTĪBĀ:

1. Likumprojekts "Par Partnerības nolīgumu starp Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Dienvidu kopējo tirgu, Argentīnas Republiku, Brazīlijas Federatīvo Republiku, Paragvajas Republiku un Urugvajas Austrumu Republiku, no otras puses" (Nr. 1487/Lp14) 1. lasījumam.

SĒDES GAITA:

1. Z.Zilgalvis sniedz Ārlietu ministrija sagatavoto prezentāciju par līgumu (prezentācija pielikumā); Norāda, ka Pagaidu tirdzniecības nolīgums ir stājies spēkā jau 2026.gada 1.maijā un izvērtējams par reālajiem ieguvumiem varētu sekot tuvāk gada beigām. Ārlietu ministre B.Braže atzīmē, ka jau līguma izstrādes gaitā, kā arī pie tā saskaņošanas valdībā, diskusiju process ar iesaistītajām pusēm un organizācijām ir bijis plašs.

Seko deputātu jautājumi par konkrētiem ieguvumiem Latvijas tautsaimniecības nozarēm, cik liels ir Latvijas īpatsvars esošajā tirdzniecībā, kāda ir Latvijas uzņēmēju

interese līgumā, kādi ir riski, par to, kā notiek atbilstības kontrole importētajai produkcijai.
Pēc ziņojuma un precizējošo atbilžu uzklausīšanas notiek diskusija un komisija lūdz ministrijas uz nākamo sēdi, kad turpinās skatīt šo jautājumu, sagatavot detalizētu, apkopotu informāciju par līguma ietekmi uz Latvijas nozarēm, par esošo situāciju Latvijas tirdzniecībā ar Mercosur valstīm. Vienlaikus deputāti vienojas, ka uz šo sēdi tiks aicinātas ieinteresēto nozaru organizācijas.

Sēde tiek slēgta.

Ārlietu komisijas priekšsēdētāja **Ināra Mūrniece**

Ārlietu komisijas sekretārs **Raivis Kalējs**

Ārlietu ministrija

Nolīgums starp Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Dienvidu kopējo tirgu, Argentīnas Republiku, Brazīlijas Federatīvo Republiku, Paragvajas Republiku un Urugvajas Austrumu Republiku, no otras puses

Partnerības nolīgums (EMPA):

- Politiskais dialogs un stratēģiskā partnerība;
- Stājas spēkā pēc ratifikācijas dalībvalstu nacionālajos parlamentos.

ES un *Mercosur* Partnerības nolīgums un Pagaidu tirdzniecības nolīgums parakstīts Paragvajā 2026. gada 17. janvārī

Ārlietu ministrija

Nolīgums starp Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Dienvidu kopējo tirgu, Argentīnas Republiku, Brazīlijas Federatīvo Republiku, Paragvajas Republiku un Urugvajas Austrumu Republiku, no otras puses

ES-*Mercosur* nolīgums:

- *Mercosur* ir stratēģiskas nozīmes valstu bloks ES politisko un ekonomisko interešu Dienvidamerikā realizēšanā.
- Nolīgums stiprina ES pozīcijas Latīņamerikā – ES tirdzniecības nolīgumu tīkls aptvertu ~ 90 % reģiona.
- Sekmē tirdzniecības diversifikāciju – plašāka sadarbība ar līdzīgi domājošiem tirdzniecības partneriem.
- Palielina ES konkurētspēju pasaules tirgos.
- Nolīgums paver jaunas iespējas politiskajam dialogam ar ietekmīgākajām Dienvidamerikas valstīm, kurās Latvijai nav pastāvīgu diplomātisko pārstāvniecību.
- Spēcīgāka ES klātbūtne Dienvidamerikā mazinātu Krievijas un Ķīnas ietekmi reģionā, vienlaikus atbilstot arī ASV stratēģiskajām interesēm.

Ārlietu ministrija

EMPA struktūra

Politiskais dialogs un sadarbība
- demokrātija
- cilvēktiesības
- tiesiskums
- starptautiskā drošība
- ilgtspējīga attīstība
- sociālā, ekonomiskā un kultūras partnerība

iTA – Tirdzniecības jautājumi
- preču un pakalpojumu tirdzniecība
- publiskais iepirkums
- muitas procedūras un tirdzniecības atvieglošana
- intelektuālā īpašuma aizsardzība
- tirdzniecība un ilgtspējīga attīstība
- tirdzniecības strīdu izšķiršana

3

Ārlietu ministrija

Partnerības nolīguma elementi

Politiskais dialogs un stratēģiskā partnerība

- Sadarbība demokrātijas, cilvēktiesību, tiesiskuma un starptautiskās drošības jomās.
- Kopīgās vērtībās, uzticībā un kopīgu globālu izaicinājumu risināšanā balstīta ilgtermiņa stratēģiskā partnerība.
- Sadarbība cīņā pret terorisma finansēšanu, naudas atmazgāšanu un organizēto noziedzību.
- Kopīga rīcība klimata pārmaiņu, ilgtspējīgas attīstības, migrācijas, sabiedrības veselības un kiberdrošības jautājumos.
- Sadarbību ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķu, klimata politikas, miera un drošības īstenošanā.

4

Ārlietu ministrija

Pagaidu tirdzniecības nolīgums (iTA):

- Starp Eiropas Savienību (ES) un *Mercosur* valstīm;
- ES kompetences nolīgums (nav ratificējams ES dalībvalstīs);
- Piemērošana uzsākta 2026. gada 1. maijā;
- Tiek iekļauts Partnerības nolīgumā, tam stājoties spēkā.

5

Ārlietu ministrija

Pagaidu tirdzniecības nolīgums (iTA)

Galvenie ieguvumi Latvijai un ES

- Vairāk nekā 4 mljrd. EUR gadā ietaupījums ES uzņēmumiem muitas nodevās;
- Dažādo un stiprina piegādes ķēdes, tostarp kritiski svarīgu izejvielu jomā;
- Paver jaunas eksporta iespējas ES uzņēmumiem;
- Atbalsta vairāk nekā 30 000 ES mazos un vidējos uzņēmumus, kas jau eksportē uz reģionu;
- Veicina ekonomisko izaugsmi un nodarbinātību, atbalstot simtiem tūkstošu darbavietu ES.

6

Pagaidu tirdzniecības nolīgums (iTA)

Tarifu samazinājumi ES rūpniecības produktu eksportam*

Preču grupas	Iepriekš	Nosacījumi nolīgumā
Mašīnas un elektroiekārtas	14 – 20 %	Pakāpeniska atcelšana lielākajai daļai produktu
Minerālais kurināmais un eļļas	20 %	Pakāpeniska atcelšana līdz 0 %
Transporta aprīkojums	35 %	Pakāpeniska atcelšana lielākajai daļai produktu
Dzelzs, tērauda un metāla izstrādājumi	18 %	Pakāpeniska atcelšana līdz 0 %

* Piemēri, nav izsmeļošs uzskaitījums

7

Pagaidu tirdzniecības nolīgums (iTA)

Ieguvumi ES lauksaimniecības produktu eksportam*

Produkts	Tarifs iepriekš	Tarifs nolīgumā
Stiprie alkoholiskie dzērieni	20-35 %	0 %
Šokolāde	20 %	0 %
Cepumi	16 – 18 %	0 %
Bezalkoholiskie dzērieni	20-35 %	0 %
Siers	28 %	30 000 t kvota ar 0 % tarifu
Piena pulveris	28 %	10 000 t kvota ar 0 % tarifu
Maisījumi zīdaiņiem	18 %	5000 t kvota ar 0 % tarifu

* Piemēri, nav izsmeļošs uzskaitījums

8

Ārlietu ministrija

Pagaidu tirdzniecības nolīgums (iTA)

ES tirgus aizsardzība

Nolīgums

- Nemaina ES sanitāros un fitosanitāros standartus;
- Paredz aizsargpasākumus lauksaimniecības produktu importam ES.

Aizsargpasākumu regula:

- EK uzrauga importu, regulāri novērtē tirgus ietekmi
- 5% kritērijs: importa pieaugums vai importa cenu kritums;
- Tarifu atjaunošana līdz 2 gadiem (ar iespēju pagarināt).

***Safety net*:**

- Būtiskas tirgus izmaiņas – atbalsts
- Domāts jebkuriem lauksaimniecības tirgus satricinājumiem (t.sk. tirdzniecības radītiem)

Lauksaimniecības produkti
tarifu kvotas uz visu ES tirgu

Importam virs kvotas piemēro līdzšinējo tarifu

9